

2026-YILDA O‘ZBEKISTONDA SOLIQ ISLOHOTLARI VA ULARNING TADBIRKORLIK FAOLIYATIGA TA’SIRI

Isaqov Axrorjon Nasivali o‘g‘li

Farg‘ona viloyati Dang‘ara tumani “INDIRIM” MCHJ rahbari

Annotatsiya: 2026-yil soliq siyosati nuqtayi nazaridan O‘zbekiston iqtisodiy hayotida muhim bosqich bo‘lib, soliqlar tizimida bir qator tub o‘zgarishlar amalga kiritildi. Ushbu o‘zgarishlar mikro va makroiqtisodiy barqarorlikni mustahkamlash, tadbirkorlik faolligini oshirish hamda raqamli huquqiy makonni chuqurlashtirishga qaratilgan. Maqolada bu yangiliklarning mazmuni, tadbirkorlar uchun amaliy natijalari va istiqbolli ta’sirlari tahlil qilinadi.

Kalit so‘zlar: O‘zbekiston soliq siyosati, yakka tartibdagi tadbirkor, 2026-yil soliq islohotlari, aylanma soliq, raqamli soliq tizimi, tadbirkorlikni qo‘llab-quvvatlash, investitsiya muhiti.

Kirish

Soliq tizimi davlat iqtisodiy siyosatining muhim vositasi hisoblanadi. U orqali davlat byudjeti daromadlari shakllantiriladi, iqtisodiy jarayonlar tartibga solinadi va tadbirkorlik faoliyati rag‘batlantiriladi. So‘nggi yillarda O‘zbekistonda soliq tizimini liberallashtirish va biznes muhitini yaxshilashga qaratilgan keng ko‘lamli islohotlar amalga oshirilmoqda. 2026-yil uchun belgilangan soliq siyosati ushbu jarayonning mantiqiy davomi hisoblanadi.

Soliq yukini kamaytiruvchi mexanizmlar

2026-yilda yilda asosiy soliq stavkalarining saqlanib qolishi tadbirkorlik subyektlari uchun barqarorlikni ta‘minlaydi. Barqaror soliq muhiti biznes subyektlariga uzoq muddatli rejalashtirish va investitsiya faoliyatini kengaytirish imkonini beradi. Davlat soliq siyosatida keskin o‘zgarishlardan ko‘ra, mavjud mexanizmlarni takomillashtirishga ustuvor ahamiyat berilmoqda. 2026-yilda yakka tartibdagi tadbirkorlar va o‘zini o‘zi band qilgan fuqarolar uchun aylanma soliqning eng muhim o‘zgarishi sifatida soliq stavkasi 1% ga tushirildi. Bu holatda yillik daromad 1 mlrd so‘mgacha bo‘lgan yakka tartibdagi tadbirkorlar va o‘zini o‘zi band qilgan fuqarolar uchun bu stavka tatbiq etiladi, va shunday hollarda oldingi qat’iy 4% lik stavkadan voz kechiladi. Maqsad – kichik biznes faoliyatini yengillashtirish va to‘g‘ridan-to‘g‘ri iqtisodiy rag‘batlantirishdir. Bu o‘zgarish kichik biznes subyektlarining rasmiy iqtisodga kirib kelishini rag‘batlantiradi, shu bilan birga yalpi soliq tushumlarini kengaytiradi. Soliq yukining pasayishi biznes boshlash va uni kengaytirish xarajatlarini sezilarli darajada kamaytiradi.

Raqamli iqtisodiyot va soliq infratuzilmasining rivojlanishi

Raqamli iqtisodiyotning jadal rivojlanishi elektron tijorat sohasida soliq bazasini kengaytirish zaruratini yuzaga keltirdi. 2026-yildan boshlab elektron savdo bilan shug‘ullanuvchi tadbirkorlik subyektlari uchun soliq majburiyatlarining kuchaytirilishi rejalashtirilmoqda. Ushbu choralar iqtisodiy adolat va teng raqobat muhitini ta‘minlashga

qaratilgan. Prezident farmoni bilan yakka tartibdagi tadbirkorlar va o‘zini o‘zi band qilgan shaxslar uchun 2030-yilgacha amal qiladigan yagona raqamli platforma joriy etilishi belgilangan. Bu platforma orqali biznes ro‘yxatdan o‘tish, bank hisob raqamini ochish, soliq hisobotlarini topshirish va yig‘ish jarayonlari bir joyda avtomatlashtiriladi. Bu yangi tizim soliq to‘lovchilarga o‘z vaqtida va to‘g‘ri soliq hisobotlarini yuborishni soddalashtiradi, shaffoflikni oshiradi hamda ma‘muriy xarajatlarni keskin kamaytiradi.

Soliq stavkalarining asosiy yondashuvi

So‘nggi yillarda O‘zbekistonda soliq siyosatini liberallashtirish va raqobatbardosh muhit yaratish yo‘lida bir qator strategik qarorlar qabul qilinmoqda. 2026-yil rejalashtirilgan o‘zgarishlar mamlakatni regional investitsiya markaziga aylantirishga xizmat qiladi. Bu o‘zgarishlar soliq yukini yengillashtirish, tartibga solishning soddalashtirilishi va biznes subyektlari uchun raqamlashtirish jarayonlarini chuqurlashtirishga qaratilgan. Umuman olganda, 2026-yilda O‘zbekistonning asosiy soliq stavkalari katta o‘zgarishsiz qoldirilgan: QQS 12%, daromad solig‘i 12%, foyda solig‘i 15%, aylanma soliq 4% kabi bazaviy stavkalar tasdiqlangan. Bu yondashuv soliq tizimining barqarorligini saqlab qolishni maqsad qilgan hamda investorlar uchun prognoz qilinadigan soliq muhitini yaratadi.

Maxsus soliq rejimlari va investorlar uchun yangi imkoniyatlar

Chet ellik investorlar uchun maxsus rejim. 2026-yildan boshlab, chet ellik investorlar uchun maxsus soliq rejimi joriy etildi: belgilangan shartlar asosida ularning xorijdan tushadigan daromadlari daromad solig‘idan ozod etiladi. Bu korxonalarni xalqaro sarmoyalar uchun yanada jozibador qiladi. Bu soliq rejimi xorijiy kapitalni jalb qilish hamda yuqori texnologiyalar va innovatsion sektorlarni rivojlantirish uchun muhim shart hisoblanadi.

Soliq ma‘muriyati va audit jarayonlarining kuchayishi

Soliq nazoratining modernizatsiyasi. Korxonalar uchun soliq auditiga oid yangi qoidalar joriy qilindi: masalan, uzoq muddat sotilmagan tovarlar holatida yoki belgilangan ombor standartlariga rioya etilmaganda soliq nazorati kengayadi. Bu biznesda xatoliklarning oldini olish, to‘g‘ri soliqqa tortish va adolatli bozor sharoitlarini ta‘minlash uchun mo‘ljallangan. Soliq tizimida raqamli texnologiyalarning joriy etilishi soliq nazoratining samaradorligini oshiradi. Elektron hisobotlar va avtomatlashtirilgan nazorat tizimlari soliq intizomini mustahkamlashga xizmat qiladi. Bu jarayon tadbirkorlar uchun ortiqcha byurokratik to‘siqlarni kamaytiradi.

Xulosa

2026-yilda O‘zbekistonda amalga oshirilayotgan soliq islohotlari tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirish va iqtisodiy barqarorlikni ta‘minlashga qaratilgan. Soliq imtiyozlarini adolatli taqsimlash va soliq ma‘muriyati samaradorligini oshirish zarur. Raqamli platformalarning xavfsizligi, soliq ma‘lumotlarining himoyasi va ma‘lumotlar muhofazasi tizimi hamda audit jarayonlarining oshkoraligini nazorat qilish muhim. 2026-yil soliq siyosatidagi o‘zgarishlar O‘zbekiston iqtisodiyotini yangi bosqichga ko‘tarishga xizmat qiladi. Soliq yukini kamaytirish, imtiyozlar va raqamli integratsiya tadbirkorlar uchun ijobiy sharoit yaratadi, mamlakatning investitsiya jozibadorligini oshiradi va biznes faoliyatini yengillashtiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni. 2026–2030-yillarda soliq-budjet siyosatini takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida // O‘zbekiston Respublikasi qonunchilik hujjatlari to‘plami. – Toshkent, 2025.
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining Qarori. Kichik va o‘rta tadbirkorlik subyektlarini qo‘llab-quvvatlash va soliq yukini kamaytirish chora-tadbirlari to‘g‘risida // O‘zbekiston Respublikasi qonunchilik hujjatlari to‘plami. – Toshkent, 2025.
3. O‘zbekiston Respublikasi Soliq kodeksi. (Yangi tahrir, 2026-yil 1-yanvardan kuchga kirgan o‘zgartirish va qo‘shimchalar bilan). – Toshkent: Adolat, 2026.
4. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining Qarori. Soliq ma‘muriyatchiligini raqamlashtirish va elektron soliq xizmatlarini joriy etish to‘g‘risida // O‘zbekiston Respublikasi qonunchilik hujjatlari to‘plami. – Toshkent, 2025.
5. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining Qarori. Yakka tartibdagi tadbirkorlar va o‘zini o‘zi band qilgan shaxslarni soliqqa tortish tartibini takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida // O‘zbekiston Respublikasi qonunchilik hujjatlari to‘plami. – Toshkent, 2025.
6. O‘zbekiston Respublikasi Davlat soliq qo‘mitasining Buyrug‘i. Soliq hisobotlarini topshirish va soliq nazoratini amalga oshirish tartibi to‘g‘risida // Davlat soliq qo‘mitasi axborotnomasi. – Toshkent, 2025.